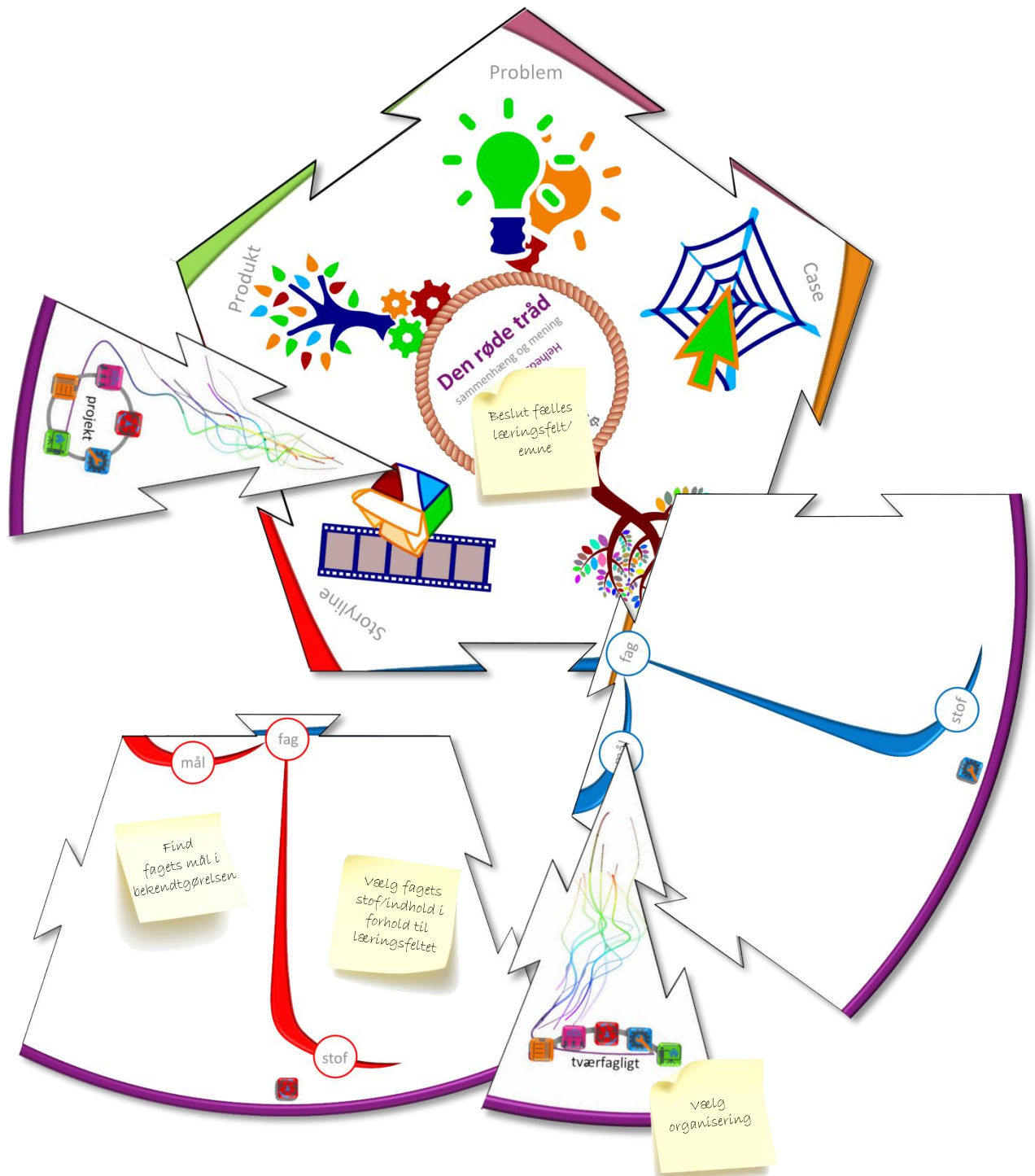

Den røde tråd

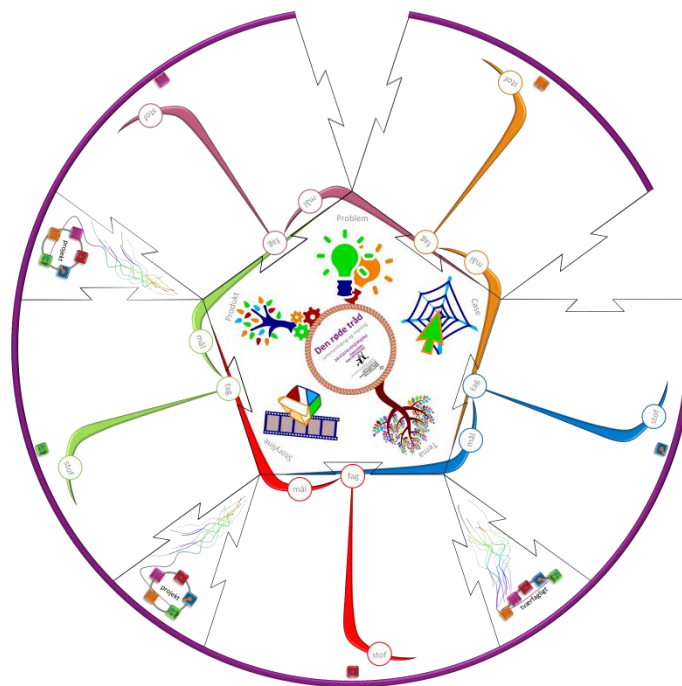

Teamets plan for helhedsorienteret undervisning

Vejledning

Den røde tråd er et materiale, der består af denne vejledning, teambrikker og en orienteringstavle. Materialet er udarbejdet for at understøtte lærerteams på erhvervsskoler i deres planlægning af en helhedsorienteret undervisning.

Den røde tråd i undervisningen skabes gennem lærerteamets samarbejde, og materialet medvirker til at give den enkelte lærer sikkerhed for, at det helhedsorienterede forløb understøtter målene i hans eller hendes fag. Den skaber koblinger mellem hvert fag og det fælles samt mellem teamrummet og undervisningsrummet.

Udgivet af

FastholdelsesTaskforce 2016

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Illustrationer: Colourbox og Openclipart

Grafik og layout: Johan Linde

1. oplag: 1500 eksemplarer

ISBN 978-87-603-3067-4

Teambrikker

Teambrikkerne anvendes til lærerteamets forberedelse af en helhedsorienteret undervisning. Opgaven er at skabe forløb med en sammenhængende mening for eleverne. Et forløb bidrager så vidt muligt til målopfyldelsen i flere fag og medvirker til praksisnære aktiviteter.

1 Elevernes læreprocesser

Beslut en overordnet organisering af elevernes læreprocesser.

Tag først stilling til et fælles læringsfelt. Indled processen med en åben drøftelse af et relevant læringsfelt/emne og det samlede forløb.

Tag derefter stilling til hvordan elevernes læreprocesser skal tilrettelægges. Det kan fx være som forløb med fælles tema, case, problemløsning, produktfremstilling eller storyline. Tænk på hvilke meningsgivende helheder, det vil være spændende og engagerende at arbejde med i fagene. Vær opmærksom på hvilken form, der passer bedst til elevmålgruppen.

1. Bliv enige om det fælles læringsfelt/emne. Skriv det på Post-it og klæb det midt på brikken.

2. Bliv enige om hovedlinjen i en fælles tilgang til forløbet; fx case, problem, produkt, storyline eller tema.

Case

En case er en beskrivelse af et konkret tilfælde fra en virkelig eller tænkt sag eller situation. Beskrivelsen belyser og indkredser et problem, et dilemma eller en ubalance. Den kan medvirke til at skabe undren, nysgerrighed, analysearbejde eller løsningsforslag. Det bærende i læringsforløbet er beskrivelsen af den konkrete situation.

Problem

Et problem er et uafklaret anliggende eller en vanskelighed, der lægges frem til løsning. Problemet løses ved en velovervejet og målrettet indsats med analyse, forsøg og/eller logisk tænkning. Det bærende i læringsforløbet er løsning af et problem, som kan betragtes fra flere faglige perspektiver.

Produkt

Et produkt er en genstand eller en tjenesteydelse, der fremstilles og kan betragtes som en vare. Produktet er resultatet af handlinger og processer. Det bærende i undervisningsforløbet er fremstilling af produkter.

Storyline

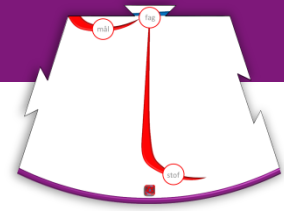
En storyline er en sammenhængende og fremadskridende fortælling. Fortællingen udvikler sig gennem forløbet og indeholder tid, steder, personer og begivenheder/problemer, der skal løses. Det bærende i læringsforløbet er en fortælling.

Tema

Et tema er et større emneområde, hvor fagligt stof eller faglige forhold kan gøres til genstand for undersøgelse, debat og anden behandling. Temaet angiver det gennemgående indhold eller perspektiv, der arbejdes med. Det bærende i læringsforløbet er et fælles emneområde.

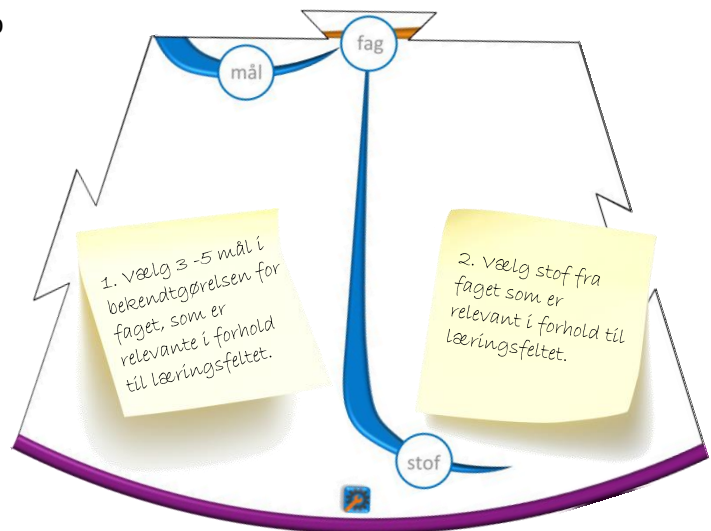
2 Fagenes mål

Beslut aktuelle mål og indhold for hvert fag.

Hver lærer forbereder sig individuelt med udgangspunkt i eget fag. Han/hun forholder sig til de elementer inden for faget, som kan relatere sig til det aftalte læringsfelt. Hvis der er et fag, som flere lærere underviser i sammen, gennemføres forberedelsen omkring dette fag i fællesskab.

Faglige mål: Find 3 - 5 kompetencemål i bekendtgørelsen, som er relevante i forhold til læringsfeltet. Skriv dem på Post-it og klæb dem på fagbrikken.

Stof/indhold: Find 2 - 4 beskrivelser af stof/indhold, som er relevant i forhold til målene og læringsfeltet. Det kan være kernestof fra bekendtgørelsen og andet relevant stof, som skrives på Post-it og klæbes på fagbrikken.

3 Organisering af undervisningen

Beslut en overordnet organisering af undervisningen, som kan sikre arbejde med mål og indhold på tværs af fagene.

Lærerteamet mødes og skaber fælles overblik over læringsfeltets mål og indhold. Den enkelte faglærer kobler sin brik på brikken i midten og flytter så meget indhold som muligt ind på midten. Drøft hvilke aktiviteter, der kan medvirke til arbejdet med målene og indholdet og skriv forslag på Post-it.

1. Kobl fagbrikken på brikken i midten og flyt Post-it med indhold fra fagene ind på midten.

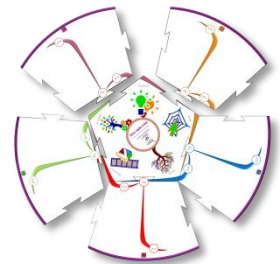
Beslut derefter en overordnet organisering af undervisningen og tag stilling til, hvordan undervisningen hovedsageligt skal gennemføres for at skabe meningsfulde helheder.

Idéer til organisering

Monofagligt

Det vil ofte være nødvendigt at behandle dele af læringsfeltets mål og indhold inden for et fag alene. Det kan fx være, når der er behov for at fordybe sig i et fags teori, metoder eller modeller. Det enkelte fag bliver helhedsorienteret, når undervisningen relateres til meningskabende helheder. Disse helheder kan for eksempel dannes omkring det fælles læringsfelt eller ved praksisnærhed.

Tværfagligt

Ved tværfaglig undervisning opnås læringsfeltets mål og indhold på tværs af fagene med fælles tema, case, problem, produkt eller storyline. Aktiviteterne gennemføres hovedsageligt på en måde, så dele af fag integreres i andre fag.

Projekt

2. Bliv enige om hovedlinjen i organiseringen af undervisningen og hæft evt. fagene sammen med relevante trekanten.

Ved projektorganiseret undervisning opnås læringsfeltets mål og indhold på tværs af fagene med fælles tema, case, problem, produkt eller storyline. Aktiviteterne gennemføres hovedsageligt som et eller flere fælles projekter på tværs af fagene. Projektorganiseringen vil ofte medføre en nedbrydning af det fagopdelte skema.

4 Tilpas undervisningen

Beslut hvordan undervisningen kan tilpasses til den enkelte elevs mål og forudsætninger.

Overvej hvordan undervisningen kan tilpasses den enkelte elev. Det kan gøres ved at fastlægge et normalforløb og derudfra tage stilling til mulighederne for at variere forløbets indhold, metoder, organisering, materialer og tid med henblik på at støtte og udfordre den enkelte elev.

Eleverne skal ofte opnå forskellige niveauer. For at nå de forskellige niveauer for elever på samme hold og i et fælles forløb skal det fastlægges, hvordan forløbet kan varieres i forhold til nedenstående.

	<i>Normalforløb</i>	<i>Støtte</i>	<i>Udfordring</i>
 <p>Indhold Hvad er det eleverne skal lære?</p>		Hvordan kan eleverne tilbydes og finde indholdet i en lettere forståelig form?	Hvordan kan eleverne tilbydes og finde mere udfordrende indhold?
 <p>Metode Hvordan skal eleverne lære?</p>		Hvordan kan eleverne tilbydes og finde ekstra hjælp?	Hvordan kan eleverne tilbydes og finde ekstra udfordringer?
 <p>Organisering Hvordan organiseres arbejdet? (fx individuelt, par, grupper)</p>		Hvordan kan organiseringen støtte de elever, der har behov for ekstra hjælp?	Hvordan kan organiseringen medvirke til yderligere udfordringer til de stærkeste elever?
 <p>Materialer Hvilke undervisningsmaterialer skal der anvendes?</p>		Hvilke materialer kan tilgodeses den elev, der har behov for støtte?	Hvilke materialer kan tilgodeses den elev, der har behov for udfordringer?
 <p>Tid Hvor meget tid skal der afsættes til de enkelte dele?</p>		Hvordan kan der gives mere tid til de elever, der har svært ved at nå at blive færdige?	Hvordan kan der sikres relevante læringsaktiviteter til de elever, der er hurtigt færdige?

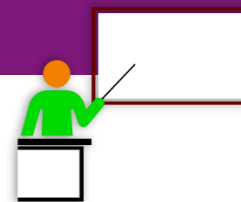
+

Hvordan afdækker vi elevernes forudsætninger?
Hav fx fokus på:

- Faglig kunnen.
- Styrkeområder kan kortlægges gennem materialer fra styrkebaseret pædagogik, læringsstile eller de mange intelligenser.

+

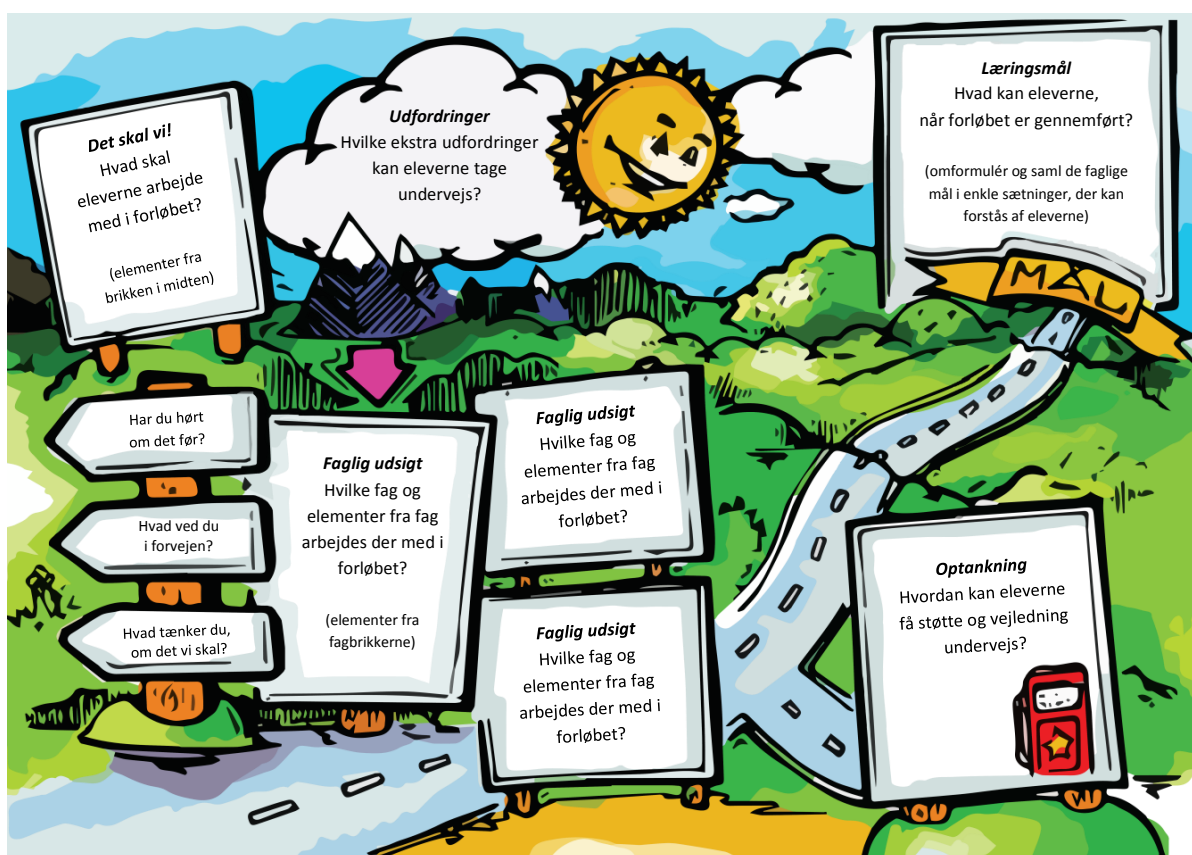
- Hvordan kan vi få mere kendskab til elevernes styrker og faglige niveau undervejs i forløbet?
- Hvordan kan vi få et godt samspil med eleverne og et godt læringsmiljø?
- Hvordan ved vi, om vores undervisning virker efter hensigten?

5 Fælles orientering

Beslut hvordan teamet fælles og ensartet vil kommunikere det planlagte læringsforløb til eleverne.

Orienteringstavlen anvendes til at informere eleverne om det aktuelle læringsforløb. Teamet udfylder skiltene på tavlen med relevante stikord eller korte sætninger og printer orienteringstavlen i stort format.

Undervisningen indledes med introduktion til læringsfeltet og den faglige helhed, det indgår i. Ligeledes orienteres eleverne om, hvordan de kan få ekstra udfordringer, og hvordan de kan få støtte og vejledning i forløbet. Herefter forholder den enkelte elev sig til, hvad han/hun i forvejen ved om emnet og forbinder det med.

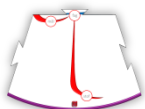
Tavlen kan findes med redigeringsmuligheder på fahot.dk. Download den, udfyld den for hvert forløb og print den til at hænge op i undervisningslokalet eller til uddeling til eleverne.

Dette hæfte anvendes til at planlægge helhedsorienteret undervisning på erhvervsskoler.
I planlægningen arbejder lærerteamet med følgende fem trin:

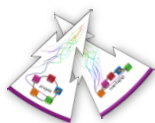
1. Elevernes læreprocesser

Organisér elevernes læreprocesser.

2. Fagenes mål

Find aktuelle mål og indhold for hvert fag.

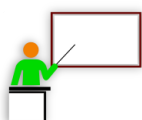
3. Organisering af undervisningen

Organisér undervisningen.

4. Differentiering

Tilpas undervisningen til den enkelte elev.

5. Fælles orientering

Kommunikér fælles og ensartet om det planlagte læringsforløb til eleverne.

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

**FASTHOLDELSES
TASKFORCE**